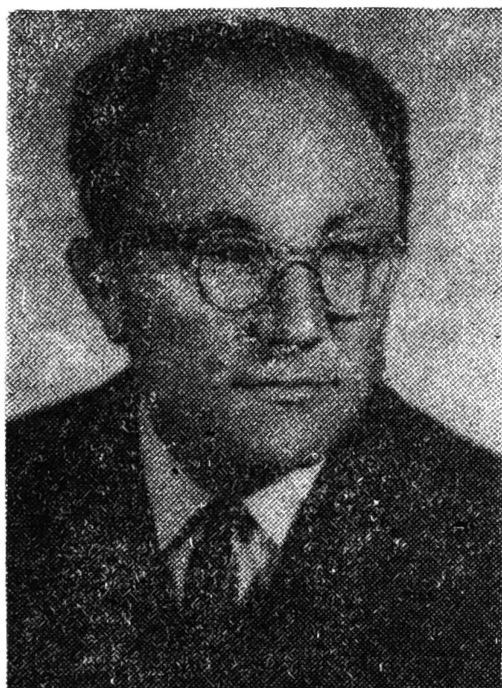

Bolesław Szymkiewicz (1907—1984)

Волеслав Шимкевич (1907—1984)

5 grudnia 1984 r. zmarł dr inż. Bolesław Szymkiewicz, profesor zwyczajny urządzania lasu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego — Akademii Rolniczej w Warszawie, przez prawie 50 lat pracy związany z tą Uczelnią.

B. Szymkiewicz urodził się 27 września 1907 r. w Romanowszczyźnie Ziemi Nowogrodzkiej. Początkowo wiedzę zdobywał na drodze samouctwa i to było podstawą wstąpienia do szkoły średniej. Mimo tych trudności, żądny wiedzy, studiował znakomicie i ukończył w 1935 r. Wydział Leśny SGGW z wyróżnieniem. Odtąd życie i praca B. Szymkiewicza związane są nierozdzielnie z tą Uczelnią. Tu się doktoryzuje, tu też zostaje profesorem — po okresie pracy najpierw w Zakładzie Biometrii Leśnej (późniejszej Katedrze Dendrometrii) i później w Katedrze Urządzania Lasu, przechodząc wszystkie stanowiska od asystenta wolontariusza przez starszego asystenta, adiunkta i docenta.

Bierze udział w Kampanii Wrześniowej 1939 r. jako dowódca kompanii, w stopniu porucznika. Za obronę Modlina zostaje odznaczony Krzy-

żem Walecznych. Już od marca 1940 r. aż do wyzwolenia bierze czynny udział w ruchu oporu, będąc komendantem Polskiej Organizacji Zbrojnej w Legionowie, włączonej następnie do Armii Krajowej. Jako dowódca początkowo kompanii, później batalionu (pseudonim „Znicz”) przeprowadził wówczas wiele akcji przeciwko okupantowi. W czasie Powstania Warszawskiego opanował niemieckie koszary w Legionowie. Wsławił się m.in. przeprowadzeniem przez Wisłę w strefie frontowej w dniach 7 i 8 września zbrojnego, liczącego ok. 300 osób, oddziału do Kampinosu, nie ponosząc żadnych strat ani w ludziach, ani w sprzęcie.

Po wojnie, z chwilą rozpoczęcia funkcjonowania SGGW, powraca na poprzednie miejsce pracy, pracując równolegle w latach 1945—49 w Instytucie Badawczym Lasów Państwowych.

W 1951 r. na podstawie rozprawy „Studia nad optymalną strukturą drzewostanu jodłowego w gospodarstwie przerębowym” otrzymuje stopień doktora nauk leśnych z wyróżnieniem, z rąk promotora prof. Jerzego Grochowskiego, którego był asystentem i współpracownikiem. W 1953 r. zostaje mianowany docentem, a rok później uzyskuje tytuł profesora nadzwyczajnego i w 1971 r. — profesora zwyczajnego.

W 1962 r. jest przeniesiony z Katedry Dendrometrii do Katedry Urządzania Lasu i obejmuje jej kierownictwo. Od 1970 r. po reorganizacji struktury Wydziału Leśnego, zostaje dyrektorem Instytutu Organizacji Gospodarstwa Leśnego, będąc jednocześnie do czasu przejścia na emeryturę w 1977 r. kierownikiem Zakładu Urządzania Lasu tego Instytutu.

Prof. Szymkiewicz zajmował się bardzo szeroką problematyką badawczą obejmującą swym zakresem dendrometrię, naukę o przyroście, produktywność i zarządzanie lasu. Główną myślą Jego prac naukowych było poznawanie praw przyrody, podnoszenie produktywności lasu i intensyfikacji gospodarki leśnej oraz unowocześnienie i doskonalenie metod organizacji gospodarstwa leśnego.

Działalność naukowa B. Szymkiewicza złączona jest trwałymi więzami z lasami SGGW, którym poświęcił wiele lat życia. Przez długi okres sprawował opiekę nad nimi z ramienia Rektora. Pod Jego kierownictwem opracowywane były dla nich plany zarządzania lasu, w których dokonywał syntezy i wdrożenia swych osiągnięć naukowych. Za opracowanie to otrzymał w 1970 r. nagrodę zespołową I stopnia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Był inicjatorem badań na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego, dotyczących plantacyjnej uprawy szybko rosnących gatunków drzew leśnych, a założone przez Niego przed kilkunastu laty powierzchnie badawcze (ok. 30 ha) są obiektem dużego zainteresowania leśników zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Owocna i długoletnia była także praca prof. Szymkiewicza na polu dydaktycznym. Mając dużą, rzetelną wiedzę wpajał wielu młodym pokoleniom studentów-leśników zasady organizacji racjonalnego gospodarstwa leśnego i to zarówno podczas wykładów, jak i ćwiczeń, które przygotowywał i prowadził zawsze z właściwą Mu sumiennością i dokładnością, czy to niegdyś jako asystent lub adiunkt, czy później jako profesor. Był wielkim przyjacielem młodzieży, bardzo wobec niej wymagający, lecz jednocześnie wyrozumiały i sprawiedliwy.

B. Szymkiewicz zostawił po sobie duży dorobek rozpraw i prac o trwałej wartości naukowej, ogłaszając wyniki swych badań w „Sylwanie”, w „Folia Forestalia Polonica”, w „Lesie Polskim”, w „Doświadczalnictwie Leśnym”, w „Rozprawach i sprawozdaniach Instytutu Badawczego Lasów Państwowych” i w wielu innych pismach. Obdarzony syntetycznym umysłem, wnikliwy badacz o szerokich horyzontach, wykonywał swe prace z pełnym krytycyzmem, a przy tym z całą sumiennością. Toteż na pracach naukowych B. Szymkiewicza można polegać.

Zostały po Nim także liczne, oparte na dobrej znajomości zagadnienia polemiki, recenzje, artykuły popularyzacyjne, ekspertyzy itp.

Nie brakło też B. Szymkiewicza na arenie działalności społeczno-naukowej. Był współautorem i sekretarzem Komisji Naukowej Leśnictwa PAN, później Komitetu Nauk Leśnych PAN, który w uznaniu zasług nadał Mu godność członka honorowego.

Wielkie zasługi położył prof. Szymkiewicz dla rozwoju Wydziału Leśnego SGGW jako Jego długoletni prodziekan i dziekan (łącznie 15 lat). Zwracał szczególną uwagę na odpowiedni dobór kadry naukowej i jej szybki i właściwy rozwój; dokładał wielu starań by sprawy przewodów doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich przebiegały sprawnie.

Był wielkim miłośnikiem lasu i przyrody ojczyznej i to zarówno jako profesor leśnictwa, jak i podczas częstych wędrowek po lesie, interesując się każdym drzewem.

Profesor B. Szymkiewicz został uhonorowany licznymi odznaczeniami i nagrodami państwowymi i resortowymi, a wśród nich m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Warszawskim Krzyżem Powstańczym, Medalem 40-lecia Polski Ludowej.

W osobie Bolesława Szymkiewicza nauka i leśnictwo polskie straciły wybitnego uczonego leśnika, znakomitego pedagoga, wychowawcę wielu pokoleń leśników, człowieka o wielkiej indywidualności.

Odszedł człowiek prawy, bezinteresowny, bezwzględny wobec wszelkiego zła i nieprawości.

Witold Rosa

WAŻNIEJSZE PUBLIKACJE PROF. BOLESŁAWA SZYMKIEWICZA

1. Wpływ odnowienia na rozwój drzewostanów sosnowych. Doświadczalnictwo Leśne 1938 T. 4.
2. Uwagi do pracy prof. dr. M. Sokołowskiego pt. „Przyczynki do znajomości reliktywnej sosny kaukaskiej”. Sylwan 1937 R. 55 z. 2—3.
3. Studia nad określeniem urodzaju szyszek w drzewostanach sosnowych. Wydawnictwo IBLP 1937 nr 33 (wspólnie z S. Tyszkiewiczem).
4. Krzywe rozdzielcze absolutnych i stosunkowych grubości oraz rola, jaką one odegrały u prof. Wł. Jedlińskiego przy budowie tablic zasobności i przyrostu drzewostanów sosnowych w Polsce. Roczn. Nauk Rol. i Leś. 1938 T. 45.
5. K. Suchecki — Równanie drzewostanu. Sylwan 1948 R. 92 z. 1.
6. Niektóre zagadnienia dotyczące tablic zasobności drzewostanów sosnowych. Wydawnictwo IBL 1948 nr 54.
7. Znaczenie przyrostu w gospodarstwie bezrzębowym. Sylwan 1949 R. 93 z. 1—2.
8. Tablice zasobności — Sosna — Boni-

tacja siedliska kl. Ia. Uzupełnienie tablic zasobności Schwappacha do użytku na obszarze Polski. Warszawa: Wydawnictwo IBL 1948. 9. Rozszerzenie tablic zasobności Schwappacha dla sosny o klasę Ia. Sylwan 1949 R. 93 z. 3—4. 10. Studia nad optymalną strukturą drzewostanu jodłowego w gospodarstwie przerębowym. Wydawnictwo IBL 1951 nr 73. 11. W sprawie miąższościomierza Matusza. Sylwan 1951 R. 95 z. 3—4. 12. Tablice zasobności i przyrostu drzewostanów ważniejszych gatunków drzew leśnych, zestawione na podstawie tablic Schwappacha i tablic radzieckich. Warszawa: PWRiL 1948, 1952, 1961, 1971. 13. Głos w dyskusji nad referatem prof. dr. K. Suheckiego pt. „Teoria ekologicznego wypełnienia przestrzeni”. Warszawa: PWRiL 1953. 14. Właściwa metoda badań w pracach doświadczalnych. Sylwan 1953 R. 97 z. 3. 15. Dendrometria (skrypt). Warszawa: PWN 1957 (współautor). 16. Czym jest w istocie teoria ekologicznego wypełnienia przestrzeni prof. Suheckiego. Sylwan 1961 R. 105 z. 1. 17. Ustalenie etatu przy zastosowaniu bieżącego przyrostu miąższości w gospodarstwie zrębowym. Sylwan 1962 R. 106 nr 1. 18. Wpływ zmiany stosunków wodnych na wzrost drzew i drzewostanów sosnowych w nadleśnictwie Lipa i Modliborzyce (wspólnie z S. Kucabą i J. Tumiłowiczem). Fol. For. Pol., Ser. A, 1965 z. 11. 19. Wpływ prześwietlenia na przyrost drzew i drzewostanów sosnowych. Fol. For. Pol., Ser. A (w druku). 20. Produkcyjność lasów polskich. Sylwan 1970 R. 114 nr 6. 21. Podstawowe pojęcia z zakresu bieżącego i przeciętnego przyrostu miąższości. Sylwan 1972 R. 116 nr 2. 22. Bieżący przyrost miąższości i jego rola w urządzaniu nadleśnictwa. Post. Tech. Leś. 1972 nr 20. 23. Plantacje szybko rosnących drzew leśnych prowadzone w Lasach Doświadczalnych Akademii Rolniczej w Rogowie. Post. Tech. Leś. 1973 nr 23. 24. Rębnie gniazdowo-zupełne w Lasach Doświadczalnych SGGW pod Rogowem. Sylwan 1972 R. 116 nr 12. 25. Zagospodarowanie Lasów Doświadczalnych w Rogowie. Las Pol. 1973 nr 22. 26. Urządzanie lasu (podstawy urządzania lasu). Skrypt dla Szkół Wyższych (wspólnie z E. Bernadzkim, W. Rosą i R. Zarębą) 1979 (II wydanie w druku). 27. Przyrost z prześwietlenia i jego znaczenie gospodarcze. Las Pol. 1976 nr 6.